

DE RODE LIJST EN DE REGIO AMSTERDAM II

Menno Huizinga

In het vorige nummer van *De Gierzwaluw* is een begin gemaakt met de bespreking van de status van de "Rode Lijst" soorten in de regio. De waarde van een dergelijke lijst en van de daarmee samenhangende wettelijke bescherming is tot nu toe niet in de praktijk getoetst. Daar schijnt nu verandering in te komen. Bij het verschijnen van het vorige nummer zijn de eerste schermutselingen begonnen (zie knipselkrant: *De Volkskrant* 7 mei 1987). Kritisch Faunabeheer heeft een steen door het slaapkamerraam van Het Zuidhollands Landschap geworpen. Deze soezerige vereniging wordt uitgedaagd. De inzet is de purperreigerkolonie in het natuurgebied "De Zouweboezem" bij Ameide. Het aantal broedparen Purperreigers daalde daar van 42 en 36 stuks in respectievelijk in 1984 en 1985 tot slechts 17 in 1986, terwijl in andere gebieden in dezelfde periode nauwelijks een achteruitgang viel te constateren. Tot nu toe werd De Zouweboezem zó beheerd, dat de karakteristieke flora er behouden bleef: er werd regelmatig overjarig riet gemaaid. Vanwege de vogelrichtlijn zal daar nu verandering in moeten komen en terecht. Van de ruim 900 broedparen Purperreigers in het begin van de jaren zeventig in ons land is er nu minder dan één derde over, zodat elke maatregel die voorkomt, dat deze fraaie reiger nog verder achteruit gaat, gewenst is.

Of nu Het Zuidhollands Landschap de eer verdient de eerste bel aangeboden te krijgen, is nog maar de vraag. Wel staat vast, dat Nederland een groot aantal natuurgebieden bezit die, op een enkele uitzondering na, zo versnipperd zijn dat geen enkele organisatie een beheer kan voeren waar zowel de vogelaar als de florist of prikkebeen vrede mee kan hebben. De terreinen zijn er eenvoudig te klein voor. Een situatie waarin de ene groep met braakballen gaat gooien, een volgende met het vlindernet gaat meppen of een roffel geeft op de botaniseertrommel is binnen de natuurbescherming bepaald ongewenst, laat staan dat een president van een rechtbank in een kort geding beheersmaatregelen moet afkondigen. De landbouwlobby schuift er eens gnuiwend voor op het puntje van de stoel. Het dubbelloopse volkje zal het met saluutschoten verwelkomen.

Zolang natuurbescherming binnen de politiek als franje van het beleid wordt beschouwd, moet intern gekrakeel vermeden worden. Waarom niet de vogelrichtlijn gebruiken tegen onwetende gedeputeerden, gemeentebesturen of recreatieschappen, dan onderling te bakkeleien als horizontalen en verticalen. Zo heeft de gemeenteraad van Amsterdam een voorstel van onze groene puntmuts Roel van Duijn aangenomen om bij de Grote Braak in Halfweg een bos aan te leggen (zie knipselkrant: *Het Parool* 25 mei 1987). Door paddestoelenwijsheid verdwijnt het laatste stuk Lange Bretten. Dag Blauwborst, dag Rietzanger, dag Roerdomp. Bos dat is pas natuur.

Rode Lijst van soorten in de Regio (vervolg)

Kluut

Voorkomen: broedvogel van de polders ten westen van Amsterdam en in het Westelijk Havengebied.

Bontbekplevier

Voorkomen: broedvogel in het Westelijk Havengebied en recreatiegebied Spaarnwoude.

Strandplevier

Voorkomen: broedvogel in het Westelijk Havengebied.

Kemphaan

Voorkomen: broedvogel in Waterland en recreatiegebied Spaarnwoude.

Watersnip

Voorkomen: broedvogel in Waterland en recreatiegebied Spaarnwoude.

Grutto

Voorkomen: broedvogel in Waterland, recreatiegebied Spaarnwoude, veenpolders ten zuiden en westen van Amsterdam en weilanden Amsterdamse Bos.

Tureluur

Voorkomen: broedvogel in Waterland, recreatiegebied Spaarnwoude en weilanden Amsterdamse Bos.

Grote Stern

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Noordse Stern

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Dwergstern

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Zwarte Stern

Voorkomen: voormalige broedvogel van Diemerzeedijk, opspuitvelden in de Bijlmer en Amsterdamse Bos.
heeft sinds 1980 niet meer in de regio gebroed.

Kerkuil

Voorkomen: voormalige broedvogel in de regio (Eendrachtspolder, 1968).
heeft sinds 1980 niet meer in de regio gebroed.

Velduil

Voorkomen: voormalige broedvogel in de regio (Bijlmer, 1971).
heeft sinds 1980 niet meer in de regio gebroed.

Nachtzwaluw

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

IJsvogel

Voorkomen: voormalige broedvogel in de regio (Amsterdamse Bos, 1953).
heeft sinds 1980 niet meer in de regio gebroed.

Boomleeuwerik

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Oeverzwaluw

Voorkomen: broedvogel omg. Muiderberg en Bijlmer.
voormalige broedvogel Westelijk Havengebied en Amsterdamse Bos.

Duinpieper

Voorkomen: geen broedvogel van de regio.

Grote Gele Kwikstaart

Voorkomen: geen broedvogel van de regio.

Blauwborst

Voorkomen: broedvogel omg. Gemaal Halfweg.

Gekraagde Roodstaart

Voorkomen: incidentele broedvogel in het Westelijk Havengebied.

Paapje

Voorkomen: voormalige broedvogel in de regio.

Tapuit

Voorkomen: voormalige broedvogel in de regio.

Rietzanger

Voorkomen: broedvogel van de Lange Bretten, omg. Gemaal Halfweg en Amsterdamse Bos.

Grote Karekiet

Voorkomen: incidentele broedvogel Diemerzeedijk.

Grasmus

Voorkomen: broedvogel in het Westelijk Havengebied en omg. Gemaal Halfweg, incidentele broedvogel Amsterdamse Bos.

Baardmannetje

Voorkomen: broedvogel in het Westelijk Havengebied, Lange Bretten, omg. Gemaal Halfweg, Diemerzeedijk.

Grauwe Klauwier

Voorkomen: Geen broedvogel in de regio.

Klapekster

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Geelgors

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Ortolaan

Voorkomen: geen broedvogel in de regio.

Aanvullingen op Rode Lijst van soorten in de Regio I (*De Gierzwaluw* 25: 1-2)

Roerdomp

Voorkomen: broedvogel Lange Bretten.

Porseleinhoen

Voorkomen: broedvogel Lange Bretten en omg. Ruigoord.

Van de 48 soorten die op de Rode Lijst staan, hebben er 21 nog recent (sinds 1980) in de regio gebroed. Van 19 soorten is het broeden binnen de regio nooit vastgesteld, terwijl het aantal voormalige broedvogels 8 bedraagt. Slechts 6 van de 21 soorten lopen niet direct gevaar. Hun voorkomen ligt voornamelijk in Waterland en in het recreatiegebied Spaarnwoude, waarvan de leiding zeer welwillend staat tegenover aangepast beheer.

Voor de overige 15 moet het ergste worden gevreesd. Zij hebben de Diemerzeedijk, omg. Vijfhoek, Westelijk Havengebied, omg. Gemaal Halfweg (IJpolder), Lange Bretten, Osdorperbinnenpolder of de Houtrakpolder uitverkoren. Geen van die gebieden wordt als natuurgebied beschouwd, beheer is er niet of nauwelijks en van een actief beleid, voorgeschreven door de vogelrichtlijn, is al helemaal geen sprake.

De Diemerzeedijk (met oa Bruine Kiekendief en Grote Karekiet) wordt niet beheerd. Mocht het plan "Zeeburg" doorgaan, dan zal het gebied wel opgeofferd worden aan recreatie.

De Vijfhoek (met oa Krooneend en Rietzanger) wordt niet beheerd. De provincie Noord-Holland heeft het terrein aangewezen als depot voor giftige bagger.

Westelijk Havengebied (met oa Bruine Kiekendief, Kluut, Strandplevier en Porseleinhoen) wordt niet beheerd. Motorcrossers kunnen zich er uitleven.

Illegaal dumpen van afval is er de gewoonste zaak van de wereld.

Omgeving Gemaal Halfweg (met oa Bruine Kiekendief, Blauwborst en Rietzanger) wordt niet beheerd. De gemeente Amsterdam wil er nu een bos aanleggen.

Lange Bretten (met oa Roerdomp en Porseleinhoen) wordt tegenwoordig elk jaar gemaaid. Overjarig riet is er nauwelijks nog te vinden. De gemeente Amsterdam wil hier een bos aanleggen.

Osdorper Binnenpolder (met oa Patrijs en Kluut) is een landbouw en veeteelt gebied. Prachtige bouwgrond zo vindt de gemeente Amsterdam.

Houtrakpolder (met oa Patrijs) is landbouwgebied. Er zijn plannen ontwikkeld om het gebied te gaan bebossen.

De goede vogelgebieden (behalve Waterland, recreatiegebied Spaarnwoude en het Amsterdamse Bos) staan onder zware druk. Het lijkt erop, alsof er binnen de regio Amsterdam geen plaats mag zijn voor bedreigde en karakteristieke vogels. Die zijn alleen maar lastig voor de planologen.

Menno Huizinga
Gerrit v.d. Veenstr. 111
1077 DV Amsterdam

